

З ЛЮБОВІ ДО ЛЮДЕЙ...

— Феодосію Роговому — 60 —

Писати про Феодосія Кириловича Рогового — важко. Весь час доводиться думати над кожним словом, аби не проскочило в рядки бодай одне фальшиве.

Не любить він цього давно і щиро.

Вкрай вимогливий до мови, до слова правдивого — він, працюючи в «Комсомольці Полтавщини», вимагав цього і від молодих журналістів. Спливли роки. Одні з них видали свої перші книги, стали членами Спілки письменників, інші добувають нелегкий хліб свій на ниві журналістики, однак кожен з вдячністю згадує школу Рогового. Школу правдивості і любові до людей.

В журналістику і літературу Феодосій Роговий прийшов з уже сформованими поглядами, ідейними переконаннями. За плечима — голодне дитинство, передвоєнна тривожна юність, поневір'яння на чужині разом із своїми однолітками, примусово вивезені фашистами, нелегкі роки післявоєнної відбудови...

Новела «Невідплатне», перша з надрукованих на сторінках нашої газети, відразу ж привернула увагу шанувальників літератури.

...Повертається в рідне село чоловік. Повертається після відбуття покарання за скоєний злочин у роки війни. Слабкодухим виявився, пішов служити фашистам. Довгими роками, важкою працею спокутував він свій борг перед державою. Перед державою, але не перед людьми. Бо нема такої плати, якою б можна було розрахуватись за зраду. Фінал закономірний — не витримавши мовчазної знева-

ги і презирства односельців, колишній поліцай закінчує своє життя в петлі.

Та нема пощади тому, хто зрадив, і на тому світі. Викопана на краю цвинтаря могила за ніч обвалилася. Пісок з двох боків, скільки його не пробували викидати, ніби вода, щораз наповнював її по вінця. Земля не приймала його...

В основі творчості Феодосія Рогового завжди лежить реальний факт. Побачений і описаний письменником через призму його світосприйняття, з високих громадських позицій. Тому й читаються його твори з неослабленим інтересом. Будь це новела, повість, роман чи нарис про передовика виробництва на замовлення газети. До всього, що виходить з-під його пера він ставиться однаково вимогливо.

Нелегко складалася творча доля письменника. Перший свій роман «Свято останнього млива» він писав десять років. Писав, переречитував, викидав те, що не подобалося. Писав про те, що добре знав — про рідне село, долі односельців, про ті зміни в характерах людей, що їх принесла епоха НТР.

Затоплення села, переселення враз ніби обрізало оту пуповину моральних і етичних устоїв, що єднала людей. Виникли проблеми, яких селянин ніколи не знав. Спостережливий і вдумливий письменник, яким є Феодосій Роговий, не міг пройти повз ці факти.

Великої уваги Роговий, як

художник, надає деталі. Вона у нього промовиста і до відчуття конкретна. А незвичність стилю і м'яка, колоритна народна мова, захоплюють читача, змушують його співпереживати разом з героями, жити з ними одним життям.

Не випадково ж роман «Свято останнього млива» витримав два республіканських видання, а незабаром вийде в світ у Москві.

Мабуть, одним з перших помітив і оцінив твори Рогового Григорій Тютюнник. Володіючи неперевершеним художнім смаком, Григорій, значно молодший за віком, але вже відомий у країні прозаїк, робив все, що міг, аби з творчістю нікому не відомого вчителя з Устимівки Глобинської ознайомилися якомога більше читачів. Як радів він, коли «Радянський письменник» схвалив роман до друку! Але побачити книгу йому не довелося.

Вони були братами в літературі і великими друзями в житті. Не берусь переповідати, а краще відішлю читача до сьогоднішньої публікації — документального оповідання Феодосія Рогового, написаного для книги спогадів про Григора Тютюнника.

Шістдесят років. Полуднем віку називають ще дату цю.

Побачили світ книга оповідань, роман, у видавництві «Прапор» незабаром вийде повість. Друга книга роману в роботі в одному з республіканських видавництв. Письменник працює над новими творами і не полишає вчительської роботи.

— Не розумію, що ото за творчу роботу видумали. Робота, вона й є робота, а література — це тоді, коли не писати не можна.

Як видається вільна хвилина, Роговий приїжджає в Полтаву. Без попереджень, завжди знезацька. Рано-вранці чи опівночі.

Привітавшись, відкриває замки свого великого чорного портфеля і ніби чарівник (зима чи літо) дістає кілька рожовощок як яблук.

— Куштуй. Свої, без хімії. Буцїмто нічого...

Після привітань, незмінного «ну що тут, у вас, у Полтаві?» починається розмова про новини літературні. Лише диву дається інколи, коли він встигає все читати.

Сидимо, трапляється, до ранку, а назавтра він вже поспішає.

— Треба додому. Трохи розвіявся, а тепер до роботи. Город, хазяїство сяке-такое...

Прощаємось однаково завжди: «Приїздіть в гості». «І ви приїжджайте».

Та йдуть дні, спливають місяці, а часу вільного все не дає. У нас, у молодих... А шкода!..

Григорій Тютюнник сказав, що справжня література починається з великої любові і великого болю. Творчість Рогового — цьому підтвердження.

Тож, вітаючи ювіляра, зичимо йому завжди бути вірним своїм принципам, творити літературу справжню і високохудожню. В цьому найвище щастя. Адже ще Бальзак помітив, що щастя кожної людини там, де вона сама його поклала.

З ювілеєм вас, Феодосію Кириловичу!

Василь ШАМАЛЮ.